

Programul de Cooperare Transfrontalieră ENPI
Ungaria-Slovacia-România-Ucraina

Programul este cofinanțat de către
Uniunea Europeană

Parteneriat fără frontiere

RELATII ROMÂNNO - UCRAINESE. ISTORIE ȘI CONTEMPORANEITATE

**РУМУНСЬКО - УКРАЇНСЬКІ ВІДНОСИНИ.
ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ**

**ROMANIAN - UKRAINIAN RELATIONSHIP.
HISTORY AND CONTEMPORANEITY**

**Editura Muzeului Sătmărean
2015**

Yurii Korynets

Етнополітичні Проблеми В Процесі Постсоціалістичної Трансформації Країн Центральної Та Південно-Східної Європи (На Прикладі Країн «Вишеградської Групи») / Probleme etno-politice în transformarea post-socialistă din țările CSEE.....p. 191

Volodymyr Zadorozhnyy

Спадщина Румунських Вчених Про Культуру І Побут Населення Буковини У Студіях Сучасних Чернівецьких Етнологів / Patrimoniul științific al României privind cultura și stilul de viață al populației din Bucovina în studiourile moderne etnografice din Cernăuți..... p. 201

Ivan Artyomov

особливості сучасних тенденцій розвитку транскордонних процесів у контексті Українсько-румунського співробітництва / Particularități ale tendințelor moderne în procesele de dezvoltare transfrontaliere în contextul integrării europene a Ucrainei..... p. 204

Diana Kupar

Концептуальні Засади Зовнішньої Політики Російської Федерації Щодо Країн Рєгїону Центрально-Східної Європи У 2000-2014 Роках / Europa Centrală și de Est în politica externă a Federației Ruse la sfârșitul secolului al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea..... p. 210

Maryna Kobal, Vasyl Kobal

Психолого-педагогічні аспекти підготовки учителів в історії шкільництва Закарпаття / Aspecte psihologice și pedagogice în pregătirea cadrelor didactice pentru școlile minorităților naționale din Transcarpatia..... p. 217

Viktorii Vovchok

Східна європа у контексті світ-системної концепції / Europa de est în contextul teoriei sistemului mondial a lui I. Wallerstein..... p. 224

Vitalyi Andreyko

Українсько-Румунські Відносини В Контексті Набуття Румунією Членства В Європейському Союзі / Relațiile româno-ucrainene în timpul procesului de aderare a României la Uniunea Europeană..... p. 232

Oryslava Pantyo

Практичні Аспекти Євроінтеграції: Румунсько-Німецькі Відносини-Досвід Для України / Aspecte practice ale integrării europene: relațiile româno – germane, model pentru Ucraina..... p. 239

Ulyana Khanas, Olena Melnyk

Діалог Культур Як Чинник Консолідації Спільноти: Українсько-Румунський Аспект / Dialogul culturilor ca factor în consolidarea comunităților: modelul româno – ucrainean..... p. 243

Victoria Bondarenko, Ivan Cherlenyak

Проблеми Динаміки Транскордонного Економічного Співробітництва: Україна – Румунія / Probleme ale dinamicii de cooperare economică transfrontalieră între Ucraina și România..... p. 249

ДІАЛОГ КУЛЬТУР ЯК ЧИННИК КОНСОЛІДАЦІЇ СПІЛЬНОТИ: УКРАЇНСЬКО-РУМУНСЬКИЙ АСПЕКТ

Уляна ХАНАС¹

Ulyana Khanas

Олена МЕЛЬНИК²

Olena Melnyk

Keywords: culture, dialogue of cultures, values, Ukraine, Romania, European Region, acculturation, consolidation of the community.

Abstract: The article deals with the philosophical aspects of cultural dialogue. The philosophical essence of the “dialogue of cultures” concept and the origin of its preconditions based on the formation of values in a certain culture media in particular have been disclosed. The analysis of the Ukraine and Romania cultural dialogue has been done in the historical retrospect and the barriers to cultural dialogue between them have been detected. Romania being a part of the Pax Romana heritage differs greatly from Ukraine, especially in cultural dimension. However, centuries of coexistence of both nations contributed in different historical periods, with certain intensity, overcoming barriers and interpenetration of both cultures. It particularly appeared in language, music and religious spheres. The current state of cultural relations between Ukraine and Romania study has also been revealed. The author focuses on the role of the cross-border cooperation in the process of establishing of the cultural dialogue between the Ukrainian and Romanian people.

Cuvinte cheie:

Rezumat:

Ключові слова: культура, діалог культур, цінності, Україна, Румунія, євро регіон, акультурація, декультурація консолідація спільноти.

Анотація. У статті досліджуються філософські аспекти діалогу культур. Розкрито філософську сутність поняття «діалогу культур». Зокрема, відзначено передумови зародження діалогу культур на основі формування цінностей у носіїв певної культури. В історичній ретроспективі проведено аналіз українсько-румунського культурного діалогу. Визначено бар'єри для діалогу культур між українським та румунським народом. Наводиться твердження, що приналежність Румунії до спадщини Pax Romana спричинили значну відмінність між нею та Україною, зокрема, у культурному вимірі. Однак багатовікове співіснування обох народів сприяло у різні історичні епохи, із певною інтенсивністю, подоланню бар'єрів та взаємопроникненню обох культур. Це особливо проявилось у мовній, музичній, релігійній сферах. У дослідженні також розкрито сучасний стан культурних взаємин між Україною та Румунією. Акцентується увага на ролі транскордонного співробітництва у налагодженні культурного діалогу між українським та румунським народами.

Останнім часом в європейському політичному та науковому середовищі набула поширення ідея краху мультикультуралізму. Попри відчутний прогрес глобалізаційних та інтеграційних процесів у

¹ Уляна Ханас, канд. філос. н., доцент кафедри філософії, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

² Олена Мельник, канд. тех.н., доцент кафедри програмного забезпечення, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

сучасному світі все одно відбуваються конфлікти на релігійному, культурному ґрунті. Тому проблема діалогу між людьми, між культурами залишається актуальною, особливо зважаючи на сьогоднішні драматичні події в Україні.

Однією з важливих рис сучасності є посилення міжкультурної взаємодії, що проявляється на рівні всіх підсистем культури. Значимість культури як визначального чинника структурування суспільства та його консолідації на сьогодні не тільки не зменшилася, але й набуває все більшої актуальності. Процес взаємної трансформації культур, в якому явища однієї культури породжують відповідні феномени в іншій зумовлює наявність спільного культурного простору. Однак кожна культура сприймає іншу лише в тій частині, якої вона потребує в певний період і здатна її засвоїти.

У філософській літературі діалог розглядався як метод філософування, як особливий стиль наукового мислення, як гуманістичний механізм внутрішньо- і міжкультурної взаємодії. Уявлення про діалог культур ґрунтуються на доробку філософів М. Бахтіна³, В. Біблера⁴, Ю. Лотмана⁵, М. Хайдеггера⁶ та інших. Історії культурних взаємин між українцями та румунами присвячено дослідження К. Гнидки⁷, Л. Колесника⁸, І. Скочилися⁹ та інших. У працях дослідників Т. Рендюка¹⁰, О. Онищук¹¹ щодо стану сучасних українсько-румунських відносин головна увага зосереджена на політичних та економічних аспектах співробітництва, а культурі відводиться незначне місце.

Мета цього дослідження полягає в тому, щоб на основі теоретичного матеріалу розкрити значимість діалогу культур у процесі консолідації спільноти, розглянути позитивні й негативні прояви трансформацій в українсько-румунському культурному середовищі.

Поняття «діалог» виникло в античній філософії. Філософія Сократа, Платона і Аристотеля має виразну діалогічну природу. Діалог в античній філософії означав розмову, суперечку, обмін думками між двома або декількома особами. Згодом його значення стало ширшим: не лише спілкування людини з людиною, але і спілкування з різними «текстами», а через них зі всім світом буття; спілкування з самим собою, зі своєю думкою, своїм внутрішнім світом; взаємодія соціокультурних світів; діалогічність у сфері науки і мистецтва; етноконфесійні взаємини та інше.

Зближення національних культур і цінностей, покращення комунікаційних зв'язків сприяють взаємопроникненню між країнами, формуванню нових елементів соціальної та політичної діяльності їх засвоєнню у сучасному світі, забезпечуючи його цілісність. Поширюються цінності, які сприяють взаєморозумінню, зближенню народів і культур і визнанню рівноцінності різних культурних систем. Культурна взаємодія хоча і передбачає утворення інтегральної світової культури, але не означає нівелювання розмаїття національних особливостей та культурних норм. Однак ризики асиміляції культури, через вплив однієї на іншу, – залишаються і можуть стати джерелом загострення суперечностей. Формою міжкультурної взаємодії є діалог культур.

Діалог культур це не тільки порівняльний аналіз чи механічне привнесення елементів однієї культури в іншу. Це виникнення нових елементів, форм, смислів, норм культури, що трансформують світосприйняття, світорозуміння та сприяють консолідації спільноти людей.

³ Бахтин М.М. Парадигмы диалога [Текст] / М.М. Бахтин. — Москва. : Искусство, 1993. — 129 с.; Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского [Текст] / М.М. Бахтин. — Москва : Советская Россия, 1979. — 316 с.

⁴ Библер В.С. От наукоучения к логике культуры : два философских введения в двадцать первый век / В.С. Библер. — М. : Политиздат, 1991. — 413 с.

⁵ Лотман Ю.М. Культура и взрыв [Текст] / Ю.М. Лотман. — Москва : Гнозис ; Прогресс, 1992. — 272 с.

⁶ Хайдеггер М. Бытие и время : статьи и выступления [Текст] / М. Хайдеггер. — Москва : Республика, 1993. — 448 с.

⁷ Гнидка К. О. Культурні процеси на Буковині в контексті поліетнічності та багатовекторності [Текст] / К. О. Гнидка // Культура України. — 2013. — Вип. 40. — С. 84-91.

⁸ Колесник Л. Я. Агенти в покутсько-буковинських говірках як результат міжмовної взаємодії (на матеріалі «Словника буковинських говірок») [Текст] / Л. Я. Колесник // Лінгвістика. — 2011. — № 1. — С. 54-62.

⁹ Скочилиас І. Галич після Галича: Пониззя (Русо-Влахія) у XII-XIV століттях та утворення Молдавського князівства [Текст] / Ігор Скочилиас // Княжа доба: історія і культура / Національна академія наук України, Інститут українськознавства ім. І. Крип'якевича. — Львів, 2011. — Вип. 5. — С. 2-38.

¹⁰ Рендюк Т.Г. Прикордонне та регіональне співробітництво між Українською й Румунією з питань національних меншин [Текст] / Т.Г. Рендюк // Український історичний журнал. — 2011. — № 1. — С. 123-136.

¹¹ Онищук О. Українсько-румунські відносини: проблеми та сучасний стан [Текст] / Оксана Онищук // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. — 2008. — Вип. 25. — С. 71-75.

Для культури характерною є також і внутрішня рефлексія, що здійснюється через порівняння з цінностями інших культур і створює передумови для рівнозначного партнерського діалогу. Найуспішніше такі діалоги проявляються у цивілізаційних спільнотах, які виступають простором для поширення та накопичення інновацій міжкультурної взаємодії. Однією з форм такої взаємодії є комунікація, орієнтована на взаєморозуміння, подолання стереотипів, відкрите толерантне ставлення до Іншого.

Під час взаємодії різних культур виразно проявляються дві тенденції: акультурація та декультурація¹². Взаємне засвоєння елементів культури (аккультурація) сприяє інтеграційним процесам, взаємному культурному обміну та збагаченню культур. Але при цьому відбувається і процес посилення національної (етнічної) самосвідомості, намагання закріпити національну (етнічну) специфіку. Коли ж за умов тривалої комунікації з іншою культурою відбувається втрата основної, сутнісної частини рідної культури (декультурація), виникає явище невпевненості або нестабільності. Такі явища призводять до певних соціокультурних проблем міжкультурної комунікації. Їх можна посилювати або знову ж таки створювати відповідні умови для «примирення». Підготовлені до діалогу особи можуть сприяти конвергенції та мирному співіснуванню культур.

Діалог культур — це складний, символічний, особистісний, трансакційний і досить часто неусвідомлений процес, який у разі потреби є неточним, оскільки передбачає рівень масового віртуального конструювання на рівні міжособистісної взаємодії. Діалог культур дає змогу його учасникам висловити певну зовнішню стосовно до самих учасників інформацію, внутрішній емоційний стан, а також соціальні статуси і соціальні ролі, які вони виконують один відносно одного, що також підтверджує їх «культуру».

У своєму трактуванні сутності «діалогу культур» М. Бахтін стверджує, що чужа культура тільки в очах іншої культури розкривається повніше і глибше, між ними починається неначе діалог, який долає замкнутість і однобічність змісту цих культур. Під час такої діалогічної зустрічі вони не зливаються і не змішуються, кожна з них зберігає свою єдність і відкриту цілісність, але вони взаємозбагачуються¹³.

Філософ Ю.М. Лотман розглядає культуру як складно влаштований текст, що розпадається на ієрархію «текстів в текстах» і створені ними складні переплетення¹⁴. У концепції Ю.М. Лотмана діалог культур є конструктивним впливом «культури-передавача» на «культуру-приймача», що веде до збагачення і творчого розвитку останньої. Це обов'язково припускає реакцію у відповідь з боку «культури-приймача». Суб'єктами діалогу культур є соціуми — носії цих культур, але здійснюється цей вид взаємодії через інтерпретацію, осмислення носіями сприймаючої культури текстів, котрі надходять ззовні (з боку «культури-передавача»). У процесі діалогу носії однієї культури мають можливість подивитися на другу культуру під іншим кутом бачення, відкрити у ній, у такий спосіб, нові грані і збагачуючи її новим змістом.

Упродовж багатьох віків війни між народами і державами були також і війнами між культурами, коли завойовники винищували або прагнули винищити культурну ідентичність скорених народів. Згідно твердження М. Хайдеггера діалог культур — це певним чином протиставлення, навіть якщо форми діалогу мирні, партнерські¹⁵.

Досить важко визначити історичний час зародження такого діалогу культур і народів, які можна було б назвати саме діалогом культур. Але безперечно те, що діалог культур стає не лише можливим, але і необхідним, коли культура формує свої цінності і коли виникає рефлексія з приводу цінностей, осмислюється сама їх природа. Вищим рівнем такого осмислення стає філософія цінностей, виникнення якої прямо співпадає з часом, коли у свідомості народів починає заявляти про себе ідея діалогу.

Діалог між українською та румунською культурами має давні традиції. Ще в часи енеоліту, більше 5 тис років тому, на території сучасних України та Румунії проживала спільнота людей, що була об'єднана спільною матеріальною та духовною культурою. Попри те, що носії кукутень-трипільської

¹² Сенченкова Т. Комунікація як чинник діалогу культу / Тетяна Сенченкова // Держава і суспільство. — 2010. — С. 382.

¹³ Бахтин М.М. Парадигми діалогу [Текст] / М.М. Бахтин. — Москва. : Искусство, 1993. — С. 34.

¹⁴ Лотман Ю.М. Культура и взрыв [Текст] / Ю.М. Лотман. — Москва : Гнозис ; Прогресс, 1992. — С. 121.

¹⁵ Хайдеггер М. Бытие и время : статьи и выступления [Текст] / М. Хайдеггер. — Москва : Республика, 1993. — 448 с.

археологічної культури не є безпосередніми предками сучасних українців чи румунів, все ж вони залишили свій вплив на культурну спадщину обох народів¹⁶. Зокрема, орнаменти трипільців знайшли своє відображення в українській та румунській вишивці. Лише фахові етнологи за однаково червоно-чорним вишиванням можуть помітити відмінності в геометрії візерунка чи текстурі тканини української та румунської вишивки.

Завоювання Дакії римським імператором Траяном та інтеграція території сучасної Румунії до Римської імперії до так званого *Pax Romana* спричинили значний вплив на етногенез румунів та їх культуру. Для українців це не мало такого значення, попри те, що частина території сучасної України входила також до складу Римської імперії. Саме це стало, на нашу думку, важливим бар'єром для діалогу культури між обома народами. Сформована на основі латини румунська мова є незрозумілою для українців на відміну від мов інших сусідів – поляків, білорусів, росіян.

Попри те українська та румунська мова у процесі культурного діалогу між їхніми носіями взаємозбагачували одна одну. Запозичення з румунської мови в українській мові найбільше відносяться до громадсько-політичної сфери, ремісництва, тваринництва. Міжмовна взаємодія не є одностороннім процесом. Запозичення є результатом взаємних контактів між румунами й українцями у різних сферах, які відбувалися в минулому до сьогодні, на території Румунії та в українських регіонах, суміжних з румунською територією¹⁷. Діалектична взаємодія мови і культури проявляється в тому, що історична пам'ять людства, досвід і накопичені знання попередніх поколінь, духовні цінності і т. д. зберігаються і передаються за допомогою соціально-знакової системи мови. Семіотична природа самої культури створює передумови для моделювання культурно-мовного дискурсу з метою рішення соціальних, когнітивних, комунікативних завдань суспільства.

У процесі культурного діалогу між українцями та румунами зазнавали взаємовпливів, окрім мови, також музичні традиції обох народів. Особливо виразно взаємовплив культур українського та румунського народів виявився в народних танцях та піснях. Споріднені мотиви спостерігаються у танцювальному мистецтві, зокрема, у танці *гопак* (в Румунії — *гопакул*), *гуцульському танці опришків* *аркан*, *коломиїці*, *хорі* та ін.

Спільні народні пісні також сприяли діалогу між культурами обох народів. До таких пісень відносять пісню Сидора Воробкевича «Заграй, ти, цигане старий»¹⁸. Окрім цієї пісні, український композитор Сидір Воробкевич також написав багато мелодій на вірші румунського поета Міхая Емінеску, які отримали чималу популярність серед румунського народу.

Значно більший вплив на формування культури як українців, так і румунів спричинила Візантійська імперія¹⁹. Через те, що більшість українських та румунських земель не були інкорпоровані до її складу, Візантія впливала через церкву. Приналежність обох народів до православної церкви стало зближувачим фактором у діалозі культур. Румуни прийняли християнство за візантійським обрядом та освоїли слов'янську писемність, яка до середини XVII ст. була основою їхньої духовної культури.

Православні румуни підтримували культурно-релігійні контакти з Руською Церквою у Польському королівстві. Над нею вони тривалий час, особливо у XV-XVI ст., неформально здійснювали опіку й допомогли їй зберегти тяглість культурно-релігійної традиції аж до кінця XVII ст.²⁰. Наочними

¹⁶ Балушок В. Новітня «трипільська міфологія» в інформаційному просторі України [Текст] / Василь Балушок // Народна творчість та етнологія. — 2011. — № 1. — С. 29.

¹⁷ Колеснік Л. Я. Агенти в покутсько-буковинських говірках як результат міжмовної взаємодії (на матеріалі «Словника буковинських говірок») [Текст] / Л. Я. Колеснік // Лінгвістика. — 2011. — № 1. — С. 58.

¹⁸ Дерда І. Музично-пісенна творчість як фактор взаємовпливу у духовній культурі молдаван і українців [Текст] / Іван Дерда // Русин. — 2010. — № 2. — С. 13.

¹⁹ Сकोчилиас І. Галич після Галича: Пониззя (Русо-Влахія) у XII-XIV століттях та утворення Молдавського князівства [Текст] / Ігор Сकोчилиас // Княжа доба: історія і культура / Національна академія наук України, Інститут українськознавства ім. І. Крип'якевича. — Львів, 2011. — Вип. 5. — С. 2.; Шевченко І. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття [Текст] / Ігор Шевченко. — Львів : Інститут історії Церкви Львівської Богословської Академії, 2001. — С. 75-120.

²⁰ Сकोчилиас І. Галич після Галича: Пониззя (Русо-Влахія) у XII-XIV століттях та утворення Молдавського князівства [Текст] / Ігор Сकोчилиас // Княжа доба: історія і культура / Національна академія наук України, Інститут українськознавства ім. І. Крип'якевича. — Львів, 2011. — Вип. 5. — С. 38.

прикладом цього є Волоська (Успенська) церква у Львові та діяльність Петра Могили як Митрополита Київського²¹.

Приналежність до православної віри також сприяло обом народам протистояти польській, угорській та османській експансіям, зберігати власну ідентичність. Одним із прикладів цього є діяльність Богдана Хмельницького, який укладав політичні союзи із трьома державними утвореннями на території сучасної Румунії — Молдовою, Волощиною та Семигородом (Трансільванією). Зокрема історія взаємин між Богданом Хмельницьким та молдавським господарем Василем Лупулом знайшли своє відображення в українській думі «Як із низу із Дністра тихий вітер повіває».

Новий поштовх до культурного діалогу між українцями та румунами був наданий у Буковині у часи Австро-Угорщини (1774-1918 рр.). Політика Австро-Угорщини спрямовувалася на утримуванні в покорі різноетнічного населення за допомогою культивування толерантності і мультикультуралізму. З середини XIX ст. починається час розквіту товариського життя на Буковині²². Серед численних культурно-просвітницьких об'єднань Буковини у 1860-их рр. виникають національні товариства румунів, українців, поляків.

У 1918-1989 рр. відбувались переважно негативні процеси в українсько-румунському культурному діалозі, що зумовлювалося наслідками двох світових воєн, політикою тоталітарних режимів СРСР та Румунії. В УРСР діяли румунські школи, де викладали всі предмети румунською мовою, випускали газети, працювали радіо- та телепрограми румунською мовою. У Румунії, особливо за часів правління Ніколая Чаушеску (1967-1989) права українського населення серйозно порушувались²³.

Після здобуття незалежності Українською та проведення демократичних перетворень в Румунії спостерігається інтенсифікація українсько-румунського культурного діалогу. 1989 р. був заснований Союз Українців Румунії (СУР), який об'єднує п'ять територіальних організацій, створених у регіонах компактного проживання українців, а саме: в Бухаресті, Банаті, Добруджі, Сучаві і Марамуреші. Головний напрям діяльності СУР — відродження культури та духовності українців Румунії²⁴.

Завдяки зусиллям СУР вже традиційними стали фестиваль українських колядок і зимових звичаїв, фольклорний фестиваль українців Румунії у Сігету-Мармаціей (Марамуреш), міжповітовий фестиваль у Сучаві, щорічні святкування Днів Тараса Шевченка, «Днів рідної мови»²⁵. Важливим чинником у збереженні культурної ідентичності українців відіграють українські вокальні й танцювальні гуртки з різних регіонів, які виступають на фестивалях, виставках, концертах та інших культурних заходах.

В Україні румунська громада має найрозвинутішу мережу національно-культурних товариств в Чернівецькій області. Серед цих товариств найважливішими є Товариство румунської культури ім. М. Емінеску, товариство жертв сталінських репресій «Голгофа», всеукраїнська науково-педагогічна асоціація «Арон Пумнул», культурно-спортивний клуб «Драгош-Вода» та ін.²⁶.

Попри існуючі розходження та невирішені проблеми, можливості взаємодії між двома сусідніми країнами розвиваються в контексті кількох ключових площин, а саме: політична співпраця; економічні зв'язки; гуманітарно-культурна взаємодія; транскордонне співробітництво в межах функціонування

²¹ Міляєва Л. Митрополит Петро Могила і мистецтво Києва 30-40-х рр. XVII ст. [Текст] / Людмила Міляєва // Вісник Львівського університету. Серія мистецтво. — 2003. — Вип. 3. — С. 161-171; Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України [Текст] / Наталя Яковенко; Український науковий інститут Гарвардського університету, Інститут критики. — Київ : Критика, 2005. — С. 190.

²² Жмундуляк Д. Д. Суспільно-політична складова «міфу Чернівців» другої половини XIX — початку XX ст. [Текст] / Д. Д. Жмундуляк // Архіви України. — 2011. — № 5. — С. 12.

²³ Онищук О. Українсько-румунські відносини: проблеми та сучасний стан [Текст] / Оксана Онищук // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. — 2008. — Вип. 25. — С. 73.

²⁴ Статут Союзу Українців Румунії [Електронний ресурс]. — Доступно з: <http://www.uur.ro/index.php/uk/2012-06-05-12-51-48/statut-uk>

²⁵ Інтерв'ю з головою Союзу Українців Румунії Степаном Бучутою [Електронний ресурс] // Radio România Internațional . — Доступно з: http://www.rrf.ro/pages/Интерв_ю_з_головую_Союзу_Українців_Румунії_Степаном_Бучутою-22402

²⁶ Гнидка К. О. Культурні процеси на Буковині в контексті поліетнічності та багатовекторності [Текст] / К. О. Гнидка // Культура України. — 2013. — Вип. 40. — С. 88.

трех євро регіонів («Карпати», «Нижній Дунай», «Верхній Прут»), а також між містами-побратимами; участь у регіональних і міжнародних організаціях.

Слід зазначити, що на території євро регіону «Верхній Прут» проводяться заходи щодо збереження культурних традицій етнічних меншин, особливо в місцях їх компактного проживання. Найбільш інтенсивні культурні зв'язки існують між Чернівецькою областю й Сучавським повітом. Важливим стало періодичне підписання конкретних угод про співпрацю у цій галузі між управлінням культури Чернівецької області та інспекторатом культури Сучавського повіту²⁷. На їх підставі відбувається обмін самодіяльними і професійними колективами, делегаціями письменників, художників, працівників бібліотек та центрів народної творчості. У Чернівецькій області традиційно відзначаються румунських національних свят «Лімба но-астре чя ромине», «Мерцишор», «Флоріле далбе», у котрих беруть участь художні колективи із повітів сусідньої держави. Особливу популярність в Чернівецькій області здобули святкування Маланки, зокрема проведення щорічної «Маланки-Fest» у Чернівцях та у селі Красноільськ (з румунським населенням).

Висновки. Діалог між культурами допомагає зрозуміти інші культури краще, призводить до ширшого визнання культурної спадщини, терпимості і повної пошани до різних культурних, лінгвістичних, етнічних і релігійних груп. З цих причин заохочення діалогу культур є одним з головних складників мети культурної політики ЄС. Цей діалог відіграє фундаментальну роль в побудові Європи, де люди живуть разом, а не лише співіснують.

Історія українсько-румунського культурного діалогу сповнена значним позитивним досвідом взаємного збагачення, особливо в царині музичної та духовної культури. На противагу політичним взаєминам, які викликають в історичній пам'яті обох народів негативні образи та стереотипи, культурні відносини можуть стати основою для налагодження ефективних добросусідських відносин. Це особливо важливо для України у контексті її євроінтеграційного курсу.

Список використаних джерел

1. Балущок В. Новітня «трипільська міфологія» в інформаційному просторі України [Текст] / Василь Балущок // Народна творчість та етнологія. — 2011. — № 1. — С. 28-37.
2. Бахтин М.М. Парадигми діалога [Текст] / М.М. Бахтин. — Москва : Искусство, 1993. — 129 с.
3. Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского [Текст] / М.М. Бахтин. — Москва.: Советская Россия, 1979. — 316 с.
4. Библер В.С. От наукоучения к логике культуры: два философских введения в двадцать первый век / В.С. Библер. — М. : Политиздат, 1991. — 413 с.
5. Гнидка К. О. Культурні процеси на Буковині в контексті поліетнічності та багатовекторності [Текст] / К. О. Гнидка // Культура України. — 2013. — Вип. 40. — С. 84-91.
6. Дерда І. Музично-пісенна творчість як фактор взаємовпливу у духовній культурі молдаван і українців [Текст] / Іван Дерда // Русин. — 2010. — № 2. — С. 10-21.
7. Жмундуляк Д. Д. Суспільно-політична складова «міфу Чернівців» другої половини ХІХ — початку ХХ ст. [Текст] / Д. Д. Жмундуляк // Архіви України. — 2011. — № 5. — С. 10-21.
8. Інтерв'ю з головою Союзу Українців Румунії Степаном Бучутою [Електронний ресурс] // Radio România Internațional. — Доступно з: <http://www.rrr.ro/pages/Интерв_ю_з_головой_Союзу_Українців_Румунії_Степаном_Бучутою-22402>
9. Колеснік Л. Я. Агентиви в покутсько-буковинських говірках як результат міжмовної взаємодії (на матеріалі «Словника буковинських говірок») [Текст] / Л. Я. Колеснік // Лінгвістика. — 2011. — № 1. — С. 54-62.
10. Лотман Ю.М. Культура и взрыв [Текст] / Ю.М. Лотман. — Москва : Гнозис ; Прогресс, 1992. — 272 с.

²⁷ Рендюк Т.Г. Прикордонне та регіональне співробітництво між Українською й Румунією з питань національних меншин [Текст] / Т.Г. Рендюк // Український історичний журнал. — 2011. — № 1. — С. 134-135.

11. Міляєва Л. Митрополит Петро Могила і мистецтво Києва 30-40-х рр. XVII ст. [Текст] / Людмила Міляєва // Вісник Львівського університету. Серія мистецтво. — 2003. — Вип. 3. — С. 161-171.
12. Онищук О. Українсько-румунські відносини: проблеми та сучасний стан [Текст] / Оксана Онищук // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. — 2008. — Вип. 25. — С. 71-75
13. Рендюк Т.Г. Прикордонне та регіональне співробітництво між Українською й Румунією з питань національних меншин [Текст] / Т.Г. Рендюк // Український історичний журнал. — 2011. — № 1. — С. 123-136.
14. Сенченкова Т. Комунікація як чинник діалогу культу / Тетяна Сенченкова // Держава і суспільство. — 2010. — С. 379-384.
15. Скочиляс І. Галич після Галича: Пониззя (Русо-Влахія) у XII-XIV століттях та утворення Молдавського князівства [Текст] / Ігор Скочиляс // Княжа доба: історія і культура / Національна академія наук України, Інститут українізнавства ім. І. Крип'якевича. — Львів, 2011. — Вип. 5. — С. 2-38.
16. Статут Союзу Українців Румунії [Електронний ресурс]. — Доступно з: <http://www.uur.ro/index.php/uk/2012-06-05-12-51-48/statut-uk>
17. Хайдеггер М. Бытие и время : статьи и выступления [Текст] / М. Хайдеггер. — Москва : Республика, 1993. — 448 с.
18. Шевченко І. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття [Текст] / Ігор Шевченко. — Львів : Інститут Історії Церкви Львівської Богословської Академії, 2001. — 234 с.
19. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України [Текст] / Наталя Яковенко; Український науковий інститут Гарвардського університету, Інститут критики. — Київ : Критика, 2005. — 581 с.